

Ofullgången text av god pedagog med stor ambition

Bengt Hindfelt. **Neurologi. Diagnostisk handledning.** 104 sidor. Lund: Studentlitteratur 2001. ISBN 91-44-04060-1.

Recensent: Jan Fagius, docent, överläkare, neurologiska kliniken, Akademiska sjukhuset, Uppsala.

■ Den för tidigt bortgångne lunda- och malmöneurologen Bengt Hindfelt rönt stor uppskattning för sin pedagogiska kompetens och gärning. Sin ambition har han dokumenterat i ett antal skrifter om neurologisk undersökningsteknik och diagnostik, till sist så i den 2001 postumt utgivna »Neurologi. Diagnostisk handledning«.

Viss redigering av Hindfelts efterlämnade text har utförts av utgivaren Finn Bengtsson.

God pedagogik

Den noggranna anamnesen, den kliniska analysen och bedside-undersökningen är fortfarande i vår teknologiska tidsålder av stor betydelse inom neurologin, vilket författaren understryker i förordet.

Att diagnostik är sannolikhetsbedömning poängteras förtjänstfullt, en insikt som är av stor vikt för såväl läkare som patienter. Diagnostikens principiella gång beskrivs.

Vilken typ av funktionsavvikelse motsvarar patientens symtom? Var kan lesionen vara belägen (den topiska diagnostiken)? Vad kan det vara för sjukdomsprocess?

Betydelsen av symtomens tidsmässiga utveckling betonas också genomgående som grund för slutsats om diagnos. Detta är god pedagogik. Och att perso-

nen med spänningshuvudvärk bär betongkeps är en god metafor!

Kompendiekaraktär

Huvuddelen av den lilla boken utgörs sedan av en problembaserad beskrivning av hur patienten med olika typer av symtom skall utredas. Hela framställningen har karaktär av kortfattat kompendium. Texterna i varje avsnitt är korta (utom den om huvudvärk, som är oproportionerligt omfattande).

Överlastade flödesscheman

Tyngdpunkten läggs i varje avsnitt i sin tur på flödesscheman med ambitionen att ge läsaren/studenten robust, kortfattad diagnostisk vägledning. Vissa av dessa ger god sådan. Men den samtidiga ambitionen att vara fullständig gör vissa scheman överlastade och svåröverskådliga.

Det framgår inte heller vad som är vanligt och vad som inte är det (även om ett inledande kapitel i princip kommenterar prevalens och incidens av vanliga och icke vanliga neurologiska sjukdomar). Dessutom återkommer ideligen i text och scheman det lilla ordet »etc«, som faktiskt är ett av bokens vanligaste ord. Ordet utgör en styggelse i pedagogiska sammanhang. Vad förväntas studenten lägga till sina kunskaper med varje uppräknad som avslutas med »etc«?

Avvikande meningar

Avvikande meningar om vad som är korrekt åtgärd i en viss situation finns alltid mellan olika specialister, här är sanningen relativ. Men mot vissa påståenden och rekommendationer måste man protestera. Dit hör att sömn-EEG skall göras vid varje epilepsiutredning, att EEG skall göras trots kliniskt typisk transitorisk global amnesi, att Alzheimers sjukdom karakteriseras av frånvaro av fokala neurologiska symtom och att det är vanligt att kronisk och återkommande huvudvärk speglar en intrakraniell sjukdomsprocess.

Ambitionen av vara kortfattad kontrasterar mot att sofistikerade termer och ovanliga symtomkomplex (som hemiplegia alternans, Todds paralyt, pendunkulär hallucinos, perlèche) ofta nämns utan närmare förklaring. Visserligen sägs i förordet att denna skrift inte kan ersätta en lärobok i neurologi, läsaren måste söka detaljer i en sådan, men uppräknade av ovanliga symtom och termer som kan undvaras tynger framställningen och skymmer avsikten med den lättillgängliga praktiska handledningen.

Språkligt ofullgången

Tyvärr måste också sägas att stilistiskt är boken charmlös, och språkligt är den

ofullgången, även om hänsyn tas till »kompendiekaraktären«. Tryckfel och redigeringsmissar är ymniga. Måne var inte Hindfelt så färdig med texten som utgivaren ansett? Men formuleringar som »uni- eller bilaterala droppfötter«, »volymkrävande patologi« och »i de fall man har anledning misstänka en neurogen genes talar man om en neurogen blåsrubbning« kan knappast skyllas på en redigerande utgivare. Ordet »patologi« används systematiskt på klinikjargongmanér för sjukdomsprocess och patologisk mekanism. Ideligen återkommer tautologin »t ex ... etc«.

Resultatet motsvarar inte ambitionen

Sammanfattningsvis en god ambition hos en god pedagog, men där läsaren ändå blir besviken på helhetsintrycket. Resultatet når inte upp till ambitionen. •

Vinnare i boklotteriet

Följande prenumeranter har vunnit Ulf Durlings bok »Domare-dans«, Norstedts Förlag, som lot-tades ut i nr 49/01:

Maria Sörlinder, Lingham
Sverker Hellsten, Malmö
Per G Hansson, Halmstad
Eva Henell, Stockholm
Ulla Bergholm, Järfälla

Vi gratulerar vinnarna och tackar alla er som deltagit i vårt boklotteri genom att sända in vykort. Ni som inte vann den här gången, ge inte upp! Det kommer fler chanser med nya spännande böcker.